

אחריות לנישואי הילדים

לכל מי שרוצה לשמוח בחתונות ילדיו בעז"ה

כולנו נשלם על חתונות הילדים בערך את אותו הסכום,
אבל לא כולנו נוציא את אותו הסכום.

מוגש כחומר למחשבה ע"י אברך איכפתי מהקהילה.
המידע המובא הינו כללי בלבד לשם העלאת מודעות ותיכנון נכון לנישואי הילדים,
בעז"ה מתוך הרחבה ושמחה.

ואין בו משום ייעוץ מכל סוג, גם אם נכתב בלשון המלצה.
לפני כל צעד חובה לברר את הנושא לעומק ו/או לפנות ליועץ פנסיוני מוסמך.

לתגובות ולקבלת המאמר ניתן לפנות בדוא"ל ACHRAYUT12481632@GMAIL.COM

השתדלות לחתונות הילדים

מֶרֶן הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל רַבִּי שְׁמוּאֵל הַלּוֹי וואַזנֶר זְצוּק"ל

(שַׁבַּת הַלּוֹי ח"ד או"ח סו"ס א')

ואשר שאלת בעניין תוכניות חיסכון כעין ביטוח חיים שהמטרה היא שכאשר אדם מגיע לימי זקנה או שרוצה לחתן בניו שיהיה לו כסף חסוך, אי אריך למיעבד הכי או אין דעת חכמים נוחה הימנו, והערת מכמה מקומות כדרכה של תורה.

לענ"ד אין בו משום חסרון בטחון ואמונה, דדבר פשוט דמה שהוא בטבע העולם, כזקנה ונישואי בניו, ובהגיעו לזה אינו לפי כוחותיו להכין כל הנצרך לו אז, כזה מצוה להכין בעוד מועד כדי שלא יצטרך לבריות.

ואע"פ שאמת לאמיתו דמי שהוא במדרגת בטחון אמתית בלי שמשטה את עצמו, יכול להשליך על ה' כל יהבו והוא יעמוד לו בעת דחקו ויזמין לו פרנסתו והצטרפותו בדרך נס פלא. וע"ז כתוב (ירמיה יז ז) "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו", וכמש"כ המקנה (סוף קידושין) על משנתינו שם דמניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה, דהקשה המקנה שזה סותר משנתינו פ"ק דקידושין דצריך ללמדו אומנות, וכ' רבינו המקנה דודאי צדיק גמור ובטוח באמת בכל מצפון לבו לא צריך לעשות שום השתדלות והקב"ה יהיה בעזרו וימציא לו הכל באופן נפלא, אבל סתם בני אדם שאינם מגיעים למדרגת בטחון כזאת עליהם להשתדל ולהנהיג בהם דרך ארץ, והרבה עשו כרשב"י ולא עלה בידם.

וזה מפתח גדול להרבה עניינים כאשר ניסיתי כמה פעמים בחיים, ובזה מתיישבים כמה סתירות מחז"ל, והייתי יכול להאריך בהם אך אין זה מקומו.

ועיין סוטה (מח:) אמר ר' אלעזר מאי דכתיב (זכריה ד י) "כי מי בז ליום קטנות", מי גרם לצדיקים שיתבזבוזו שולחנן לעתיד לבוא, קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה, שמי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה. הנה זה מיירי במי שאין בידו לעשות פעולה ונופל למחשבת ייאוש ואומר מה אוכל למחר ואינו בוטח כל צרכו כי הקב"ה לא יעזוב חסידיו. אבל עדיין אין זה אומר שאם יש בידו לעשות ומכין מזונו לכמה ימים כדי שלא יהיה טרוד אז, שיש בזה חסרון אמונה.

יהיה איך שיהיה, בהא דידן דאם לא יכין עצמו מעט מעט לחתונות בניו קרוב לודאי דלא יהיה יכול לעמוד בעול הזה בבת אחת פשיטא דאין בזה חסרון אמונה, וכמדומני דמאז ראיתי כזה בצוואת הגאון הקדוש בעל ווי העמודים בנו של השל"ה הק' זי"ע. ומקום איתי להאריך בזה אבל כתבתי רק להפיס דעתך היפה, והריני מברך שתזכה להמשיך לשבת על התורה ועבודה כאוות נפשך היקרה ונפש רבך.

החכם – עיניו בראשו

עורך הורה צעיר, אבל יום יבוא עוד לא הרבה זמן ותעמוד בשמחה גדולה להשיא את ילדיך. בדמיוןך אתה כבר יכול לראות את השמחה הגדולה, את החתן, הכלה, את הנחת במלוא תפארתה. ואכן עצם המחשבה על כך מרגשת מאוד. הרגע הזה הוא אחד הרגעים היפים ביותר בחיים. כל הורה חולם עליו.

יחד עם זאת – עליך לדעת שעלויות היום הזה הן גבוהות מאוד.

עלות ממוצעת לנישואי כל ילד נכון להיום היא כ-250,000 ₪ כולל השתתפות מינימלית לדיור. בעוד 20 שנה? כנראה הרבה יותר.

אב לארבעה ילדים יצטרך לשלם על חתונות בניו **כמיליון** שקל.

ממש כך! זוהי העלות של אחד השלבים הכי שמחים בחיים.

זאת הסיבה שהחלטתי לכתוב את המאמר הזה, העוסק בבירור הדרך בה יכול **כל** אדם אחראי שעניו בראשו להתחיל כבר כעת כשהבן בעריסה להתכונן לכך, ולבסוף בעז"ה לחתן את ילדיו באושר ובכבוד אמיתיים.

ראשית אני רוצה לוודאות שוב: **ברור לנו שאם יש לנו ילדים הם בעז"ה יתחתנו. וכשזה יקרה ברור לנו שנצטרך לשלם על כך בעזרת ה' המון כסף.**

לצערי הרב, אני באופן אישי מכיר הורים רבים שאיבדו את שמחת החיים שלהם בדיוק ברגעים שבהם הם היו אמורים להתחיל לקצור את הנחת...

זאת מציאות כואבת, מציקה ומטרידה מאוד. אבל אפשר אחרת. חד משמעי.

יצר ההדחקה, שלוחש לך 'יהיה טוב', 'ה' יעזור כמו לכולם' וכדו' – הוא טבעי לחלוטין. אבל בשעת אמת, מסתבר שהוא – לא מביא את הכסף...

ברור לנו שהבסיס לכ-ל מה שייאמר כאן הם תפילות וסייעתא דשמיא, ובלעדיהם אין כלום ולא יהיה כלום. מכאן לחלק ההשתדלות.

ובכן, מה עלינו לעשות כדי **שבעוד 20 שנה** יעמדו לרשותנו 250,000 ₪ ??

צעד ראשון – חיסכון לכל ילד

דמי ה"חיסכון לכל ילד" שמפקיד הביטוח הלאומי מדי חודש – יכולים להפוך לנכס משמעותי לקראת חתונת הילד, בתנאי שמנהלים אותם בצורה נכונה.

ראשית, חשוב לבחור **מסלול השקעה** רווחי. נכון להיום, המסלולים הכשרים בעלי התשואות הגבוהות ביותר הם מסלולי ההלכה של **אינפיניטי** ו-**מיטב**.

לאחר מכן, מומלץ מאוד **להכפיל** את סכום ההפקדה החודשי, מתוך קצבת הילדים, אבל לגמרי משתלם.

ביישום שני סעיפים אלו צפויים להצטבר בקופת החיסכון לקראת החתונה כ-**75,000 ₪** – לעומת כ-**23,000 ₪** בלי הכפלה ובמסלול הלכתי אחר.

צעד שני – קרן השתלמות

לא לכל אחד יש את הפריבילגיה הזו, אבל מי שכן – מחזיק בכיסו את **כלי החיסכון החזק ביותר**, ולו בשל היותו המקום היחיד (!! שבו לא משלמים בסוף מס על הרווחים, שזה כמובן יתרון ענק. משום כך חבל שלא לרתום גם אותו עבור נישואי הילדים.

אז אם אתם שכירים והמעסיק מפריש עבורכם כספים לקרן השתלמות (נפוץ בעיקר בחברות גדולות ומבוססות), או אם אתם עצמאיים המפרישים לקרן השתלמות עבור עצמכם (מומלץ!!) – כדי למקסם את התוצאות בבוא עת פקודה עליכם לוודאות שהקרן מנוהלת **במסלול השקעה** רווחי, עם דמי ניהול נמוכים יחסית, וכמובן במסלול כשר מבחינה הלכתית.

שימו לב! **קרן השתלמות למורים** אינה מיועדת לחיסכון לטווח ארוך, ולכן חד משמעית איננה הכלי המתאים למטרה זו. פשוט מבקשים להעביר את הכספים לקרן השתלמות רגילה. אגב, יש לא מעט חברות המעניקות למורים הנחה בדמי הניהול. במעבר הינכם חותמים ויתור על מספר אחוזים מהכסף שיופרש לכם אם תצאו לשנת שבתון, מאחר ואינכם מתכננים לצאת לשבתון, אין לכם מה לחשוש.

טיפ אגבי: מומלץ בחום להקדיש שימת לב גם לכספי ה**פנסיה** שלכם. ודאו שהם (1) מופקדים (2) במסלול כשר (3) וריווחי (4) עם דמי ניהול זולים. זוהי בדיקה קריטית שביכולתה להשפיע דרמטית על העתיד הפיננסי שלכם. אך זהו נושא בפני עצמו.

צעד שלישי – קובץ על יד ירבה

כולנו אברכים בלי הרבה כסף בצד, ולכן הדרך היא לחסוך מעט מעט, חודש ועוד חודש, ו"קובץ על יד ירבה". ברור מאליו שדבר זה דורש שינוי בהרגלים הכלכליים בתוך הבית. ליותר על יותר דברים, או להתאמץ יותר בהגדלת ההכנסות – אבל חייבים לזכור שהחלופות גרועות בהרבה יותר...

לתועלת העניין נציג כאן בקיצור ובתמצות את כל ארבעת האופציות המובילות ביותר כיום, למימון חתונת ילד אחד, בהנחה והסכום המבוקש הוא 200,000 ₪

אופציה א' - גמ"חים גדולים:

בגמ"חים הגדולים הקיימים כיום הנוהל הוא בגדול כך:

- במשך 10 שנים אתה תורם ("מפקיד" כלשונם) לגמ"ח **200** ₪ בכל חודש – סה"כ **24,000** ₪.
- לקראת החתונה אתה מקבל הלואה של **200,000** ₪.
- חודש אחרי החתונה אתה מתחיל להחזיר **2,000** ₪ לחודש למשך 100 חודשים, שהם **8.3 שנים**.

- **בסיום** תקופת ההלוואה **יתכן** שתהיה זכאי למענק של **15,000** ₪
- עלות ההלוואה בפועל שוות ערך לריבית שנתית של **2.8%** שזה נחמד...

אופציה ב' - גמ"חים קהילתיים וכדו':

- עם לידת הילד ובמשך 20 שנה אתה מפריש **400** ₪ מידי חודש לחיסכון בקופת הגמ"ח של הקהילה, אצל מכר כל שהוא וכדו'.
- לקראת החתונה מצטברים לך כ-**100,000** ₪ שלך לנישואי הילד.
- מהגמ"ח הקהילתי או ממקור אחר אתה לוקח הלוואה של **100,000** ₪ נוספים.
- חודש אחרי החתונה אתה מתחיל להחזיר **1,000** ₪ לחודש למשך 100 חודשים, שהם **8.3 שנים**.

אופציה ג' - חיסכון בבנק:

- עם לידת הילד ובמשך 20 שנה אתה מפריש **400** ₪ מידי חודש לתוכנית חיסכון בבנק. בינתיים הכסף גדל מעט עם **3%** תשואה שנתית ממוצעת בריבית דריבית.
- לקראת החתונה: הפקדה **96,000** ₪ + רווח **27,635** ₪ סה"כ כ- **124,000** ₪.
- אתה לוקח הלוואה של **70,000** ₪ נוספים.
- חודש אחרי החתונה אתה מתחיל להחזיר **700** ₪ לחודש למשך 100 חודשים, שהם **8.3 שנים**.

אופציה ד' - חיסכון בקופת גמל להשקעה בשוק ההון:

- עם לידת הילד ובמשך 20 שנה אתה מפריש **400** ₪ מידי חודש לתוכנית חיסכון פאסיבית - קופת גמל במסלול מחקה מדד S&P500. בינתיים הכסף גדל עם **10%** תשואה שנתית ממוצעת בריבית דריבית.
- לקראת החתונה: הפקדה **96,000** ₪ + רווח **137,000** ₪ בסה"כ כ- **230,000** ₪ !! לאחר ניכוי מס ודמי ניהול. לא הלוואה, **כסף שלך**.
- אחרי החתונה אתה לא חייב שקל לאף אחד !!

אין מספיק במאמר זה כדי להאריך בחישובים ונימוקים אודות כל אחת מהאופציות, במקום זאת אני מציע שתיקח דף ועט, שב מספר רגעים וברצינות תחשב לעצמך מהי האופציה הכדאית והמשתלמת ביותר. בהנחה והנתונים שהוצגו כאן נכונים, אח"כ תבדוק בעצמך...

ובכן. ברור מעבר לכל ספק שהאופציה הרביעית והאחרונה היא החכמה מבין כולם. במקום להיות בעל חוב במשך עשרות שנים - מתאמצים טיפה יותר עכשיו ומשלמים את כל החתונה מכסף שיש לנו. בהמשך נבין איך בדיוק זה עובד, אולם כבר כעת ברור לנו שיש אלטרנטיבה להלוואות. ולא חייבים להיות בעל חוב בדיוק ביום נישואי הבן.

מעשה שהיה בשני אברכים יקרים שדאגו ברצינות לחתונת ילדיהם, שמעון וצבי.

צבי - אדם שמרן, עשה כל מה שחבריו ב"כולל" המליצו לו, ולכל ילד הוא רכש חמש יחידות בגמ"ח. הוא שילם **200** ₪ בחודש, למשך 10 שנים.

שמעון - אדם יוזמתי ולא מתפשר, ואחרי חקירה ובדיקה, החליט להפקיד לכל ילד **370** ₪ בתוכנית חיסכון, קופת גמל להשקעה.

צבי - "תרם" לגמ"ח בסך הכל עבור כל ילד, **24,000** ₪.
שמעון - הפקיד בתוכנית חיסכון במשך 20 שנה בסה"כ **88,800** ₪.

אחרי שנולדו חמישה ילדים ההוצאה החודשית גדלה:

צבי - משלם **1,000** ₪ בחודש לגמ"ח.
שמעון - מפקיד **1,850** ₪ בחודש לתוכנית חיסכון.

בהנחה (שמרנית מאוד) שתוכנית החיסכון של שמעון הניבה 9% בשנה, שמעון - מגיע לחתונה של הילד הראשון עם כ- **200,000** ₪ **הון עצמי** (עבור הילד הזה!).
צבי - מקבל **הלוואה** מהגמ"ח של **200,000** ₪.

חודש אחרי החתונה של הילד הראשון:
צבי - מתחיל לשלם החזרי חובות לגמ"ח **2,000** ₪ בחודש.
שמעון - **לא משלם שקל אחד** החזרי חובות!

בחתונה של הילד הרביעי:
צבי כבר משלם החזרי חובות של **8,000** ₪ בחודש לגמ"ח.
שמעון - **לא משלם שקל אחד** החזרי חובות!!!

בסיכומה של התקופה -

שניהם שילמו על חתונות **שמונת** ילדיהם סך הכול - **1,600,000** ₪
לצבי זה עלה - **1,792,000** ₪
ולשמעון רק - **710,000** ₪.

אם יורשה לי לשאול:

נראה לך שלאחר חתונות הילדים תוכל להחזיר מידי חודש 2,000 ₪ עבור כל ילד?
אז למה שלא תפריש חצי מהסכום הזה היום?
ואם היום אינך מצליח להפריש מידי חודש 400 ₪ עבור כל ילד -
למה שלאחר חתונות הילדים תוכל להחזיר 2,000 ₪ מידי חודש?!

במקום בעוד 20 שנה לצמצם בהוצאות / להגדיל הכנסות בסך 2,000 ₪ -
תצמצם את ההוצאות / תגדיל את ההכנסות היום ב-400 ₪ !! לא הגיוני!!

נעים להכיר: אינפלציה

אינפלציה היא עליית מחירים כללית ומתמשכת של מוצרים ושירותים במשק. כלומר, "שחיקה" בערך הכסף, שקל אחד היום אפשר לקנות איתו פחות ממה שיכולת לקנות איתו אתמול. הרבה לא יודעים אבל האינפלציה היא חלק בלתי נפרד מהכלכלה העולמית. היא תגדל או תפחת, אבל לא תעלם. כלכלנים רואים באינפלציה כמנוע לצמיחה כלכלית, לכן רוב המדינות שואפות ומכוונות את המשק ל"יעד אינפלציה" של כ-2% לשנה.

זהו ההסבר הפשוט ביותר למה לא כדאי להשאיר את הכסף "מתחת לבלטות", בעו"ש או בגמ"חים, פשוט כי אז ערך הכסף בוודאות יפחת - והתוצאה היא שיהיה לנו פחות כסף. אם כשהילד בן שנתיים אנו חושבים שלחתונה שלו אנו צריכים 200,000 ₪, הרי שכשהילד יגדל נגלה ש-200,000 ₪ לא מספיקים, כי מחירי הדיור עלו, והוצאות החתונה התייקרו, וכיום צריכים הרבה יותר. לעומת זאת בהפקדה בשוק ההון - האינפלציה החזויה כבר מגולמת בהנחת התשואה.

סיפר יהודי: מסרתי פעם שיעור בהלכות ריבית לקבוצת ניצולי שואה. רציתי לתת דוגמה אקטואלית והתחלתי בסיפור: נניח שאדם רוצה לקנות ארון בתשלומים. הם קטעו אותי: למה בתשלומים? השבתי להם - כי אין לו כסף. כל השומעים הביטו בי בתמיהה - אם אין כסף, לא קונים. לקחת הלוואה בשביל לקנות ארון? מי שמע דבר כזה?! הם באמת לא הצליחו להבין את הרציונל.

הגישה הנכונה והבריאה של הורינו וסבינו היתה שלא קונים כשארין כסף. כאשר בכל זאת רוצים לקנות, חושבים על זה מראש, חוסכים, וכשמצטבר הסכום הדרוש - קונים. בדורנו, דור האשראי והצריכה המופרזת, אפילו את הקניות בסופר אנחנו עורכים בהקפה ומשלמים ב - 15 לחודש. נוצר מצב שכסף שלקחנו בהלוואה נחשב בעינינו בטעות ככסף שלנו.

עדיפות א' תמיד היא לחסוך בחכמה. ורק כשעדיפות א' לא עובדת, עוברים לעדיפות ב' שהיא ללוות בחכמה.

ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרויהו כיון שנצטרך אדם לבריות פניו משתנות ככרום. ר' אמי ור' אסי דאמרי תרויהו כאילו נדון בשני דינים אש ומים, שנאמר (תהילים סו) הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים. (ברכות ו:): לראשנו. להיות נושה בנו (רש"י)

לעולם ישכיר אדם עצמו לעבודה שהיא זרה לו ואל יצטרך לבריות, כדאמר ליה רב לרב כהנא נטוש (-הפשט) נבילתא בשוקא ושקול אגרא, ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא. (בבא בתרא קי.)

"אדם לא יכול להיות בן תורה, אם הוא לווה כספים" (חזון איש, ע"פ עדות תלמידו ר' שמואל צבי קובלסקי בספר אנא עבדא עמ' 110)

במכתב לא' גער בו על שהיה פזיז "לבטל ולפרוץ גדר לשלוח יד בהלוואות, המשחית את אצילות הנפש וגורם בושה לעצמך ולאחרים" (איגרות חזון איש ח"ב אי' יב)

שוק ההון, בורסה, מניות, מדדים, ריבית דריבית:

מה זה שוק ההון?

שוק ההון הוא כמו שוק רגיל, רק שבמקום לקנות בו פירות וירקות, אנשים קונים בו ניירות ערך, שהם או חלקים קטנים מחברות גדולות - נקראים מניות - בעלי תנודתיות גבוהה ורווח גבוה, או שטרות חוב נושאי ריביות של חברות (קונצרני) או ממשלות - נקראים איגרות חוב (אג"ח) - בעלי תנודתיות נמוכה ורווח נמוך.

למה חברות גדולות צריכות אותנו?

החברה רוצה לגדול - לפתוח סניפים, לפתח מוצרים - אבל אין לה את כל הכסף לבד. לכן היא פונה לבתי השקעות (כמו: הראל, מיטב, הפניקס וכו') ומציעה להם לקנות עבור לקוחותיהם הרבה חלקים קטנים מאוד מתוך שווי החברה. המשקיעים נותנים כסף, והיא משתמשת בו כדי להתפתח.

איך המשקיע מרוויח?

אם החברה מצליחה - המניה שלה שווה יותר, כי היא מבוקשת יותר, והכסף של המשקיע גדל. לפעמים היא גם מחלקת חלק מהרווחים שלה (דיבידנד). מצד שני - אם החברה מפסידה, המשקיע יכול גם להפסיד, לכן משקיעים בהרבה חברות ביחד כדי לפזר סיכון.

מה זה מדד S&P 500 ?

מדד S&P500 הוא מדד הדגל של הבורסה האמריקנית, ה"וול-סטריט". מדד זה פותח והושק ב-1957 על ידי חברת הדירוג סטנדרד אנד פורס על מנת לתת למשקיעים אינדיקציה רחבה על מצב שוק ההון האמריקני בכללותו. לשם כך נכללו במדד מניות ממספר רב של חברות מתחומים שונים. 500 חברות מ-11 תחומים. כך שלמעשה, החברות הכלולות במדד אחראיות לכ-80% מהשווי הכולל של שוק המניות האמריקאי העשיר בעולם. המניות נבחרות ומתעדכנות מידי ריבעון על ידי ועדת כלכלנים ואנליסטים בחברת S&P זאת כדי להבטיח שאכן יכללו בו רק החברות המצליחות ביותר.

מה זה קרן מחקה מדד S&P 500 ?

עם התפתחות גישת ההשקעות הפאסיבית, הדוגלת בהשקעה רוחבית בכל השוק יחד, עלה הרעיון להקים קרן השקעות המשקיעה את הכספים המופקדים בה באותם המניות המרכיבות את המדד, לפי ערכן היחסי. וכך נמצא שהמשקיע באמצעות קרן זו - שותף בעצם לרווחיות של כל שוק ההון האמריקאי ומרבית שוק ההון העולמי דרך השקעה אחת פשוטה. ההשקעה מקבלת פיזור ענק, וממילא סיכון נמוך יחסית, וגם דמי הניהול זעירים משמעותית.

חשוב לציין שלמעשה במסלולים הכשרים הקרן אינה מחזיקה בפועל במניות המדד. במקום זאת הקרן סוחרת ב"חוזים עתידיים" המתחייבים למסור את ההחזקה במדד בעוד מספר חודשים לפי מחירו היום, הקרן קונה חוזים עם מועד פקיעה רחוק ומוכרת חוזים עם מועד פקיעה קרוב, שוב ושוב ושוב. בדרך זו הקרן משיגה את תשואת המדד מבלי להחזיק במניות רגע אחד.

מהי התשואה השנתית של קרן מחקה מדד S&P 500 ?

במהלך כמאה השנים האחרונות, התשואה השנתית הממוצעת של מדד S&P 500 עמדה על כ-10%. דהיינו, היו שנים שהתשואה הייתה 24% והיו שנים 2%. וכן, היו גם שנים של משברים כלל עולמיים שהסתיימו בהפסדים. למשל, בשנת 2000 בעת פיצוץ בועת הדוט.קום המדד צנח ב-56% ובשנים 9-2008 משבר האשראי (הסאב-פריים) צניחה של 48%. בכל המשברים, חשוב לציין, המדד התאושש בתוך מספר שנים מקסימום וחזר לקבוע שיאים, כשהממוצע הוא כאמור בסביבות ה-10% תשואה שנתית. אם כי אין ולא תהיה לעולם התחייבות על תשואה כזו או אחרת כמעט בשום מסלול השקעה בשוק ההון.

השקעה זו חשופה לפערי מט"ח?

נכון. הסחר בנכסים אמריקאים הוא רק בדולרים בעוד ההשקעה שלנו הינה בשקלים. גם אם המדד עצמו עלה, אבל הדולר נחלש מול השקל, התשואה בשקלים תהיה נמוכה יותר. מצד שני אם הדולר התחזק מול השקל, הרווח יהיה אפילו יותר מהעלייה במדד.

איך עושים את זה?

לחיסכון עבור חתונות הילדים, למי שאין קרן השתלמות, הכלי הנכון הוא "קופת גמל להשקעה". ניתן לעשות זאת אצל כל אחד מבתי ההשקעות בארץ, בקופת גמל להשקעה ישנם מספר מסלולי השקעה, שמרביתם אינם כשרים, המסלול הכשר והריווחי ביותר הוא כפי שכבר הבנת - קרן מחקה מדד S&P 500.

כדי לעשות זאת בפועל בדרך הקלה ניתן לפנות לכל סוכנות ביטוח שתמצא בספר טלפונים, בדרך כלל בתשלום 250 ש"ח, או לפנות ישירות לבית ההשקעות.

מה נדרש ממך לעשות בכל תקופת ההשקעה?

כלום. לאחר השלמת הקמת קופת הגמל להשקעה שלך לא נדרש ממך לעשות כלום במשך 20 השנים הללו, חוץ מלדאוג שיהיה כסף בחשבון כדי שההוראת קבע לא תחזור...

אלו עלויות נוספות יש להביא בחשבון?

על רווחים בשוק ההון ישנו מס רווחי הון בסך 25% על הרווח הריאלי, כלומר הרווח בניכוי השפעת האינפלציה, המס מנוכה בעת משיכת הכספים. כמו כן ישנם דמי ניהול שגובה החברה המנהלת את ההשקעה, בד"כ סביב 0.6-0.8% שנתית שמחולקים לכל חודש. יש לקחת זאת לתשומת לב בעת כל חישוב.

בחיסכון לכל ילד דמי הניהול משולמים ע"י הביטוח הלאומי. בקרן השתלמות לא משלמים מס רווחי הון - מה שמדגיש את היתרון בכלים אלו.

השקעה זו חשופה לפערי מט"ח?

נכון. הסחר בנכסים אמריקאים הוא רק בדולרים עוד ההשקעה שלנו הינה בשקלים. גם אם המדד עצמו עלה, אבל הדולר נחלש מול השקל, התשואה בשקלים תהיה נמוכה יותר. מצד שני אם הדולר התחזק מול השקל, הרווח יהיה אפילו יותר מהעלייה במדד.

האם יש חששות הלכתיים בהשקעות מסוג זה?

השקעות בשוק ההון דורשות התאמות לדרישות ההלכתיות, ולא בכל בתי ההשקעות מסלול זה הותאם כראוי. כיום ישנן שלושה גופי כשרות שונים בענף זה: תשואה כהלכה, העדה החרדית וגלאט הון, לכל כשרות ישנה מדיניות שונה. על כל אחד לשאול ברבותיו על איזו כשרות לסמוך.

האם זו השקעה בטוחה?

כפי שהבנת המסלול מטבעו הינו תנודתי, עם עליות וירידות. אכן מכיון שאנו מדברים על חיסכון לנישואי ילדים שזה חיסכון ל-20 שנה קדימה, הסיכון לקרן לא קיים והרווח הוא ודאי בהחלט. מהסיבה הזו בדיוק לא נכון להתחיל את החיסכון בשביל תקופה הקצרה מ-10 שנים. כלומר בשביל נישואי ילד הגדול מ-10.

אין סיכונים?!

יש סיכונים. הסיכון הראשון הוא משיכת הכסף בתקופת ירידות חדות מחשש להמשך ירידות ובעיקר מתוך בהלה. אין כאן המקום להראות עד כמה שזו טעות מרה ודי אם נצביע על הנתון הבא מתוך מחקר מקיף שפורסם לאחרונה: כסף שהושקע במדד במשך 25 שנה, אבל יצא וחזר מספר פעמים וכתוצאה מכך פיספס את **10 הימים הטובים ביותר בשוק** - חתך את התשואה שלו בשני שלישים, **נותר לו רק שליש** אחד מהרווח הפוטנציאלי. אמר על כך אחד המשקיעים המפורסמים: "שוק ההון הוא מקום בו הכסף עובר מהאנשים חסרי הסבלנות לאלו הסבלנים...". הסיכון השני הוא משיכת הכספים לצרכים אחרים שאינם נישואי הילדים. והסיכון השלישי הוא ירידות חדות בדיוק בתקופת הנישואין. בשעת מעשה אם זה יהיה המצב - אנשי המקצוע ככל הנראה ידעו להגיד לך מה לעשות אז. בכל מקרה זה חשש די רחוק.

נשמע שזה משהו שרק החרדים חשבו עליו?

ממש לא. מדובר באפיק השקעה בינלאומי מהמובילים בעולם. הציבור הישראלי בפרט רואה בו דרך פשוטה לחשיפה לשוק האמריקאי הגדול והחזק בעולם, במקום להשקיע ישירות במניות בודדות. נכון לסוף שנת הכספים הקודמת כמחצית מכספי החיסכון לטווח ארוך (פנסיה וכדו') בישראל נמצאו מנוהלים תחת מסלול זה, כ-41 מיליארד שקלים סה"כ. בניגוד לכל הפירסומים המציפים את העיתונות מידי יום על "השקעות" זוהרות, שמתבררות בדיעבד כנוכלויות או כחובבניות - השקעה פאסיבית בשוק ההון היא השקעה בנתיב מסודר ורשמי, הנעשה תחת פיקוח ישיר של "רשות שוק ההון". כמובן שזה נראה אחרת לחלוטין.

למי השקעות מסוג זה לא מתאימות?

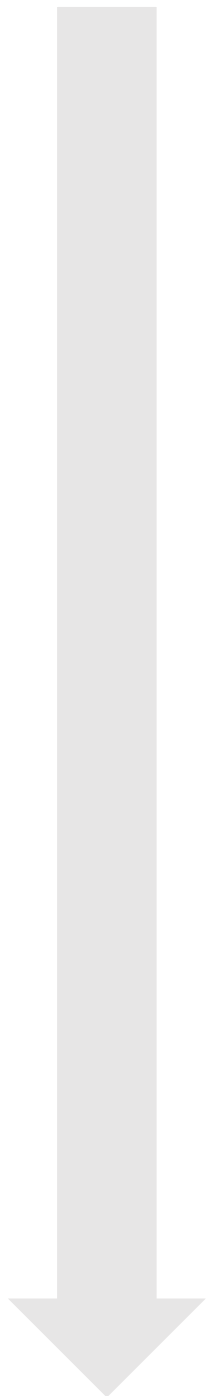
מכיון שמסלול זה הינו תנודתי ובהחלט סביר ואף צפוי שתהיה שנה או שניים במהלך ה-20 שנה עם ירידה של עשרות אחוזים... - מי שיודע שהוא לא בנוי לזה, והדבר יגזול ממנוחתו, או גרוע מכך יגרום לו למשוך את הכסף בדיוק בתקופת השפל - לכאורה מומלץ לו לחשוב על מסלולים סולידיים יותר עם תשואה נמוכה יותר.

איך מחשבים את התשואה הסופית?

אופן חישוב התשואה הסופית בסיום ה-20 שנה הוא כאמור על פי העיקרון המתמטי המפורסם שנקרא "**ריבית דריבית**" או 'פירי פירות'. שבקצרה אומר כך, כל רווח שאתה משאיר בפנים, יתחיל בעצמו לייצר רווחים, וככה התשואה "מתגלגלת" ומצמיחה את הכסף בקצב הולך וגובר לאורך הזמן, בדיוק כמו כדור שלג. את החישוב לא ניתן, למיטב ידיעתי, לעשות במחשבון רגיל, ונבנה מחשבון מיוחד לשם כך - "מחשבון ריבית דריבית". בכל חישוב שתעשו לעצמכם השתמשו גם רק ב"מחשבון ריבית דריבית".

יהודי חכם אמר פעם: "**ריבית דריבית הוא הפלא השמיני בתבל. מי שיודע אותו - מרוויח. ומי שלא - משלם.**"

להמחשת אפקט הריבית דריבית בשוק ההון שים לב לטבלה הבאה
 אדם המפקיד 400 ₪ בכל חודש, זהו התהליך שעובר הכסף שנה אחרי שנה:
 שים לב לקפיצות הגדלות משנה לשנה

שנה	הפקדות סה"כ	רווחים	סכום כולל
1	₪4,800	₪448	₪5,248
2	₪9,600	₪1,386	₪10,986
3	₪14,400	₪2,861	₪17,261
4	₪19,200	₪4,921	₪24,121
5	₪24,000	₪7,623	₪31,623
6	₪28,800	₪11,025	₪39,825
7	₪33,600	₪15,193	₪48,793
8	₪38,400	₪20,198	₪58,598
9	₪43,200	₪26,120	₪69,320
10	₪48,000	₪33,042	₪81,042
11	₪52,800	₪41,060	₪93,860
12	₪57,600	₪50,275	₪107,875
13	₪62,400	₪60,799	₪123,199
14	₪67,200	₪72,754	₪139,954
15	₪72,000	₪86,274	₪158,274
16	₪76,800	₪101,505	₪178,305
17	₪81,600	₪118,607	₪200,207
18	₪86,400	₪137,755	₪224,155
19	₪91,200	₪159,140	₪250,340
20	₪96,000	₪182,970	₪278,970

ההבדל בין השנה הראשונה לשנה השנייה הוא 5,738 ₪
 לעומת זאת, ההבדל בין ההשנה ה-19 לשנה ה-20 הוא 28,680 ₪ !!

מסקנה: זמן = כסף. במילים הפשוטות ביותר

ככל שתתחיל לחסוך מוקדם יותר, כך הריבית דריבית תעבוד עבורך יותר זמן ובעז"ה התוצאות יהיו בהתאם.